

Arbetsmarknadsdepartementet

Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Angelica Kauntz

angelica.kauntz@regeringskansliet.se

Dagordningspunkt 4 - Rådets möte (EPSCO) den 13 oktober 2016

Rubrik: 4. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet (första behandlingen)

Interinstitutionellt ärende: 2016/0130 (COD)

= Allmän riktlinje

Dokument:

8962/16 SOC 255 EMPL 158 SAN 187 IA 23 CODEC 666

+ ADD 1–3

En lägesrapport presenterades vid EPSCO-rådet den 16 juni 2016. Överläggning har skett i Arbetsmarknadsutskottet den 7 juni 2016. Frågan har behandlats i EU-nämnden den 10 juni 2016.

Bakgrund

Cancer är den främsta orsaken till arbetsrelaterade dödsfall i EU. Uppskattningar av den nuvarande och framtida bördan av yrkessjukdomar visar att arbetsrelaterad cancer är och förblir ett problem till följd av att arbetstagare exponeras för carcinogener. Årligen beror 53 procent av de arbetsrelaterade dödsfallen på cancer. Syftet med förslaget är att förbättra arbetsmiljön genom att minska exponeringen för carcinogena kemiska ämnen i arbetet, förbättra EU-lagstiftningens ändamålsenlighet på området och skapa större klarhet och rättvisare konkurrensvillkor för ekonomiska aktörer.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 153.2 i EG-fördraget. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet är medbeslutande.

Svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer framtagandet av nya gränsvärden. Förslaget är av stor betydelse. Att EU-lagstiftningen uppdateras i enlighet med den vetenskapliga utvecklingen på området är viktigt både för arbetstagares hälsa och för en rättvis konkurrens.

De föreslagna gränsvärdena är i all huvudsak acceptabla för regeringen.

Regeringen anser dock att gränsvärdet för Krom VI (används bland annat i målarfärg) bör vara lägre. Forskning visar att kommissionens förslag på gränsvärde motsvarar en risk för 50 lungcancerfall per 1000 exponerade arbetstagare över en period på 40 år. Gränsvärdet för Krom VI bör därför justeras ner till den svenska nivån som är fem gånger lägre och därmed ger bättre skydd för arbetstagarna.

I förhandlingen har Sverige verkat för ett lägre gränsvärde på 0,005 mg/m³ (det liggande förslaget har ett värde på 0,025 mg/m³). Flera medlemsstater har förordat och eller uttryckt sig positiva till lägre värden, men detta var inte tillräckligt för att få igenom en sänkning av Krom-värdet i den aktuella texten. Regeringen anser ändå att den allmänna inriktningen utgör en förbättring totalt sett. Mot bakgrund av förhandlingsläget avser regeringen stödja förslaget, men uttala sig om att en högre ambition behövs i det fortsatta arbetet på området.

När det gäller ämnet kvartsdamm har regeringen drivit frågan om att direktivet bör justeras så att det öppnar för alternativa sätt att lagra kvartsdamm. Direktivet har ställt krav på användning av slutna och tydligt märkta behållare. Kvartsdamm och andra carcinogener i form av damm har andra effektiva sätt att hindra spridning av dammet och således inaktivera riskkällan. Till exempel genom att tillföra vatten. Ett exempel på en situation när detta kan vara praktiskt är vid gruvavfall innehållande kvartsdamm.

I förhandlingen har Sverige fått in en skrivning i skälen punkt (6) om kvartsdamm som preciserar att ett effektivt sätt att hindra spridning av kvartsdamm är att tillföra vatten.

Europaparlamentets inställning

Ej känt.

Förslaget

Förslaget går ut på att gränsvärden för exponering av carcinogener revideras eller införs för 13 kemiska ämnen. Enligt kommissionens konsekvensbedömning skulle cirka 100 000 liv på så sätt räddas fram till 2069. Det föreslås att gränsvärdena ska införas i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Gränsvärdena i carcinogen- och mutagendirektivet framgår av föreskrifterna om hygieniska gränsvärden (AFS 2015:7).

För åtta av de 13 ämnena i förslaget finns redan lägre gränsvärden i svenska föreskrifter än i kommissionens förslag, vilket ger bättre skydd för arbetstagarna. Dessa lägre gränsvärden kan behållas eftersom direktivet är ett minimidirektiv.

Enligt dagens system krävs det tillstånd från Arbetsmiljöverket för att använda två av ämnena i kommissionens förslag (hydrazin och o-toludin). Om direktivet antas kommer det leda till att Sverige måste införa gränsvärden för dessa två och ta bort kravet på tillstånd.

Sverige kommer dessutom behöva justera ner gränsvärdet för etylenoxid och halvera nuvarande svenska gränsvärdet för 1,2-epoxipropan. Dessa ändringar antas dock inte skapa problem för näringslivet då hanteringen främst sker i slutna system.

När det gäller ämnet brometylen har Sverige inget gränsvärde för det i befintlig nationell lagstiftning. Kommissionens förslag kommer leda till att ett gränsvärde måste införas. Brometylen används dock inte i Sverige.

Ekonomiska konsekvenser utifrån kommissionens ursprungliga förslag

Kommissionen anser att förslaget inte påverkar gemenskapens budget. Bedömningen är att den svenska statsbudgeten inte kommer att påverkas av kommissionens ändringsförslag.